

21.03.2011.

O D G O V O R
na prigovore na Izveštaj o izboru jednog docenta
za užu naučnu oblast Opšta filozofija – težište istraživanja Opšta metodologija

Na naš izveštaj o kandidatu prijavljenom na konkurs za izbor u zvanje i na radno mesto docenta za užu naučnu oblast OPŠTA FILOZOFIJA – težište istraživanja Opšta metodologija, za rad na određeno vreme od 5 godina, pristigla su dva prigovora: dr Aleksandra Gordića, jedinog prijavljenog kandidata, i dr Milanka Govedarice. Gordić se u svom prigovoru gotovo uopšte ne bavi Izveštajem već po svom poznatom i ustaljenom običaju iznosi pregršt neosnovanih, neistinitih, često i krajnje uvredljivih tvrdnji sa namerom da dezavuiše članove Komisije, prethodnu i sadašnju upravu Filozofskog fakulteta. Gordićeve tendenciozne insinuuacije su ispod svakog akademskog nivoa i kao takve ne zaslužuju nikakav odgovor; ograničićemo se samo na nekoliko primera koji najočiglednije ilustruju njihovu netačnost. Nešto malo više pažnje posvetićemo prigovoru dr Milanka Govedarice.

(I) Prigovor dr Aleksandra Gordića

Dr Aleksandar Gordić se u svom prigovoru koji je naslovio “Primedbama” na Izveštaj od 10 veoma gusto kucanih strana samo na prvoj stranici osvrće na Izveštaj. Osim što konstatuje sličnosti i razlike u odnosu na Izveštaj koji je pisan u okviru prethodnog konkursnog postupka, Gordić u tom delu iznosi samo jednu sadržinsku primedbu: da smo netačno tvrdili da nije “objavljivao u publikacijama od međunarodnog značaja”. Ova primedba uopšte nije osnovana. Naša tvrdnja u Izveštaju ipak je određenija od formulacije u kojoj je Gordić prenosi. Ona glasi: “Sa izuzetkom članka pod rednim brojem 2 (koji je objavljen u časopisu *Theoria* i, po Gordićevim rečima, predstavlja „prigodno saopštenje“ sa skupa posvećenog Zagorki Mičić), nijedan od preostalih filozofskih radova nije objavljen u časopisu od vodećeg međunarodnog značaja, ili bar u

nacionalnom časopise od međunarodnog značaja sa važeće liste Ministarstva za nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije”. Ova tvrdnja potpuno je tačna, u šta se svako lako može uveriti pregledom Gordićeve bibliografije za period 2003-2010.

Na preostalih 9 stranica svog prigovora Gordić se bavi isključivo ličnostima članova Komisije, prethodnog i sadašnjeg dekana Filozofskog fakulteta, i to onako kako ih on vidi u svom svetu iskrivljenih ogledala. Izdvojićemo samo nekoliko primera koji se tiču pojedinih članova Komisije i na njima ilustrovati razmere i karakter iznetih neistina kojima se on u svojim Primedbama obilato služi. (Ubeđeni smo da će na sve one neistine i uvrede koje se tiču prethodnog i sadašnjeg dekana Filozofskog fakulteta Veće Filozofskog fakulteta reagovati na adekvatan način.)

Tako, recimo, Gordić za prof. Kostu Došena tvrdi da “kao koautorsku knjigu predstavlja prošireno predavanje (obima 30-ak stranica malog formata) iz Kolarčeve zadužbine”. U pitanju je knjiga *Hilbertovi problemi i logika* (Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1986). Već su osnovni podaci tu iskrivljeni i netačni. Niz predavanja koja su autorima bila podsticaj za pisanje i objavljivanje knjige održan je u okviru Logičkog seminara Matematičkog instituta, a ne u Kolarčevoj zadužbini. Prof. Došen je koautor uvoda i autor poglavlja o Drugom Hilbertovom problemu (neprotivrečnost aritmetike), a od obima tog poglavlja (koje samo, bez uvoda, iznosi 40 a ne 30 strana, kako to Gordić tvrdi) i obima čitave knjige – u matematici je konciznost vrlina – mnogo su važniji njeni kvaliteti. Oni se, između ostalog, ogledaju u činjenici da je to jedna od veoma retkih matematičkih knjiga na srpskom koja je imala odjeka i u svetu. Citira je jedan od najvećih matematičara dvadesetog veka Jurij Matijasevič (u svojoj knjizi *Десятая проблема Гильберта*, Наука, Москва, 1993, prevod na engleski, *Hilbert's Tenth Problem*, MIT Press, Cambridge, Mass., 1993), koji je rešio Deseti Hilbertov problem. Knjiga je pregledana i pozitivno ocenjena u najstarijem, veoma uglednom, logičkom časopisu *The Journal of Symbolic Logic* (vol. 52, 1987, pp. 1049–1050).

Za prof. Miloša Arsenijevića Gordić između ostalog piše da je “u fakultetskoj spomenici (str. 98) *naveo* da mu je (ni manje ni više nego) Oxford University Press objavio knjigu *Real Tenses, Time, Tense and Reference*, koja, avaj, *nije izašla do danas*”. Osim što je poznato da korekturu za štampanje onih delova spomenice koji se tiču nastavnika i saradnika Filozofskog fakulteta nisu obavili sami nastavnici i saradnici, već iz toga kako je odštampan naslov ove bibliografske jedinice očito je da je “*Real Tenses*” studija u zborniku *Time, Tense, and Reference* koji su urednici prvobitno planirali da objava u izdanju Oxford University Press, ali su tu odluku promenili i

objavili ga u izdanju MIT-Press 2003. godine. Bibliografije nastavnika i saradnika Filozofskog fakulteta su već duže vreme javno dostupne na zvaničnom fakultetskom sajtu, pa je Gordić ovaj podatak mogao i morao proveriti pre nego što ga je preuzeo u netačnom obliku i tendenciozno uključio u svoje Primedbe.

Za prof. Leona Kojena Gordić, recimo, tvrdi da je “od 10-ak godina, koliko je proveo na Filozofskom [fakultetu], samo tokom 7-8 semestara držao nastavu (ostalo obuhvataju odsustva, uglavnom motivisana političkim angažmanom)”. Suprotno onome što tvrdi Gordić, prof. Kojen je tokom svog rada na našem fakultetu, gde je redovno zaposlen od 2003, samo jednom koristio odsustvo, tokom 2009-2010. godine, radi završavanja knjige *Ogledi iz filozofske psihologije*, koju je 2010. i objavio. Netačna je i Gordićeva tvrdnja da je prof. Kojen samo preveo a ne i priredio knjigu Hjumovih oglada *O merilu ukusa*. Kao što pokazuje “Napomena o izboru” (*O merilu ukusa*, str. 117-118), prof. Kojen je u ovu knjigu po svom izboru uključio Hjumove tekstove koji se bave estetičkim pitanjima, a koji, do 1991. godine kada je ovaj izbor objavljen, nikada nisu ni na engleskom jeziku bili izdati kao posebna knjiga. Ove činjenice morale su biti poznate Gordiću, kao što mu je moralo biti poznato da ne postoji nikakav “Odbor za rehabilitaciju Milana Nedića”, pa je samim tim njegova tvrdnja da je prof. Kojen “zbog učešća u radu Odbora za rehabilitaciju Milana Nedića” odsustvovao sa sednica fakultetskih tela obična neistina, kao i gotovo sve njegove tvrdnje o članovima Komisije, bivšem i sadašnjem dekanu Filozofskog fakulteta.

Englezi imaju izreku “Bacaj se blatom, nešto će uvek ostati”: u svojim “Primedbama” na naš Izveštaj, koje se njegovom sadržinom uopšte ne bave a umesto toga iznose neistine i uvrede, Gordić kao da se isključivo rukovodio tom izrekom.

(II) Prigovor dr Milanka Govedarice

U svom prigovoru dr Milanko Govedarica takođe ne upućuje ni formalne ni sadržinske primedbe na Izveštaj. Uzimajući u obzir neke razloge za i neke razloge protiv izbora dr Aleksandra Gordića, Govedarica priznaje da „razlozi za neizbor imaju veći težinu“ i ne osporava zaključak Komisije. On samo skreće pažnju da je za donošenje takvog zaključka bila potrebna „veća opreznost“ ukazujući na širi kontekst u kojem bi se mogli procenjivati Gordićevi šovinistički i rasistički stavovi: javne reakcije, disciplinska i sudska odgovornost. Naš mandat zaista nije bio da se bavimo ovim širim kontekstom, već je bio ograničen na akademsku sferu i procenu da li dr

Aleksandar Gordić ispunjava stručne i pedagoške uslove za reizbor u nastavničko zvanje docenta. U tom užem, akademskom kontekstu za nas je bila dovoljna činjenica da je Gordić svoje šovinističke i rasističke stavove kontinuirano objavljivao pod maskom naučnih radova i iznosio ih u materijalima koje je koristio u nastavi (predmetnim programima, skriptama i bibliografijama), čime je prekršio osnovna moralna načela kojih u svom radu treba da se pridržavaju univerzitetski nastavnici i grubo narušio dostojanstvo nastavničke profesije. Takođe, u akademskoj sferi je bilo reakcija na Gordićeve neprimerene stavove i način njihovog iznošenja sa kojima bi dr Milanko Govedarica morao biti upoznat. Ako ništa drugo, on u svom prigovoru ili previda ili prećutkuje delove našeg Izveštaja u kojima se eksplicitno navode obraćanje tadašnjeg dekana Filozofskog fakulteta, prof. Aleksandra Kostića, Odboru za profesionalnu etiku Univerziteta u Beogradu, kao i protesti koje su prof. Kostić i Odeljenje za filozofiju uputili predsedniku Srpskog filozofskog društva (koje je Gordićeve članke sa neprimerenim sadržajem objavilo u svojim zbornicima).

Govedarica tendenciozno poistovećuje negativni zaključak Izveštaja sa „presudom za verbalni delikt“. Uopšte nije reč o tome, već o našem dubokom uverenju da su vrednosti i principi kao što su „uvažavanje humanističkih i demokratskih vrednosti evropske i nacionalne tradicije“, odnosno „poštovanje ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući i zabranu svih vidova diskriminacije“, univerzalni, da važe u akademskoj sferi i da kao takvi obavezuju svakog člana akademske zajednice nezavisno od bilo kakvog, manje ili više razrađenog institucionalnog mehanizma za sankcionisanje njihovog kršenja. Oni su i Zakonom ugrađeni i u naš sistem visokog obrazovanja radi zaštite ravnopravnosti nacija, etničkih zajednica i drugih društvenih grupa i garantovanja dostojanstva i prava svake ličnosti, bez obzira na njenu rasnu i nacionalnu pripadnost, veroispovest, pol i seksualno opredeljenje, političko, ideološko mišljenje.

Zatvaranje očiju pred činjenicom da je jedan član naše akademske zajednice, koji pretenduje na to da u njoj ostane, grubo prekršio ove osnovne vrednosti za nas bi, kao univerzitetske profesore i članove komisije, značilo da ih i mi sami nedovoljno poštujemo i da ne postupamo u skladu sa onim što Zakon o visokom obrazovanju nalaže. Pišući Izveštaj i formirajući zaključak, Komisija nije preuzela na sebe sudske ingerencije, kako apsurdno tvrdi dr Govedarica, već je u svetlu ovih univerzalnih vrednosti i zakonskih odredbi, koje se u našem Izveštaju eksplicitno pominju, procenila da kandidat ne ispunjava pedagoške uslove za izbor u nastavničko zvanje.

Ostaje nam da na kraju još jednom konstatujemo da su prigovori upućeni na naš Izveštaj neosnovani i da ništa od onoga što je u njima navedeno ne može da poništi niti ublaži negativnu ocenu pedagoških kvaliteta dr Aleksandra Gordića. Ova ocena temelji se pre svega na činjenici da Gordić u svom naučnom i nastavnom radu nije mogao da se uzdrži od postupaka koji grubo krše osnovna načela visokog obrazovanja, duboko se kose sa pozivom univerzitetskog nastavnika i drastično narušavaju dostojanstvo profesije. Zbog svega toga nismo bili spremni da ga predložimo za izbor u zvanje docenta.

Članovi komisije:

prof. dr Vojislav Božičković

prof. dr Kosta Došen

prof. dr Živan Lazović

prof. dr Leon Kojen

prof. dr Miloš Arsenijević

prof. dr Milorad Stupar

prof. dr Aleksandar Jokić